

*Unde
cresc
sălciile*

Cărți de
Kim Vogel Sawyer

În așteptarea întoarcerii lui Summer

Unde te poartă inima

Unde cresc sălciile

Amintirile inimii

Promisiunea primăverii

*Unde
cresc
sălciile*

Kim Vogel
Roman
Sawyer

Originally published in the English under the title: *Where Willows Grow*
By Bethany House, a division of Baker Publishing Group,
Grand Rapids, Michigan, 49516, U.S.A.
Copyright © 2007 by Kim Vogel Sawyer
All rights reserved.

Drepturile de autor pentru ediția în limba română:
© 2011 Life Publishers International
Springfield, Missouri, SUA
și Life Publishers Romania
Str. Ioan Corneli nr. 4, Oradea, România
Tel. (0359) 322 744, (0359) 177 636, 0744 624 236
E-mail: liferom@rdslink.ro, Website: www.liferomania.ro

Toate drepturile rezervate.

Nicio parte a acestei publicații nu poate fi reprodusă, copiată sau transmisă prin orice fel de mijloace – electronice, mecanice, fotocopiere, înregistrare, sau oricare altul – cu excepția unor citate scurte incluse în articole de critică sau recenzii tipărite, fără permisiunea prealabilă a editurii.

Dacă nu există alte precizări, citatele biblice sunt luate din Sfânta Scriptură, traducerea Dumitru Cornilescu.

Traducerea: *Amalia Poatcă*
Editarea: *Luca Crețan*
Tehnoredactarea: *Daniel Ardelean*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

SAWYER, KIM VOGEL

Unde cresc sălciile / Kim Vogel Sawyer -

Oradea : Life, 2011

ISBN 978-973-7908-45-2

821.111-31=135.1

Romanian Edition.

Printed in Romania by *Tipografia Leș*
Satu Mare
Tel. (0361) 427 428

*Pentru tatăl meu,
care scoate viață nouă din plante ofilite
și din vieți distruse.*

*Căci voi turna ape peste pământul însetat
și râuri pe pământul uscat;
voi turna Duhul Meu peste sămânța ta,
și binecuvântarea Mea peste odraslele tale,
și vor răsări ca firele de iarbă între ape,
ca sălciile lângă pâraurile de apă.*

ISAIA 44:3-4

1

Spencer, Kansas—aprilie, 1936

DOAMNE DUMNEZEULE, *aș vrea să nu fie ce cred eu.*

Anna Mae Phipps își lăsă capul să atârne peste chiuvetă în timp ce un alt val de greață era pe cale să îi întoarcă stomacul pe dos. Icnii, dar nu ieși nimic. Nu avea ce să iasă—nici nu mâncase de dimineață. Nu era un semn bun, să aibă grețuri la primele ore ale zilei. Și mai ales, trei zile la rând. Cu o mână tremurândă apucă un capăt al șorțului, îl ridică la buze și își șterse urmele de salivă. Se îndreptă de spate tocmai când Harley dădu colțul din dormitor. El își potrivi bretelele și îi aruncă o privire îngrijorată.

– Ești bine, Annie? Ești albă la față ca o fantomă.

Tē rog, Doamne, nu mai putem avea încă unul acum.

– Sunt bine. Își apăsă burta cu mâinile. Căldura e un pic prea mare în dimineața asta. Sperase că motivul pentru care nu-i venise ciclul era doar căldura prea mare pentru acel anotimp. Dar acum, grețurile...

Harley dădu din cap. Punând mâna pe doi biscuiți rămași de la cina de aseară, străbătu camera spre ușa din spate.

– Mă duc să leg catării. Merg în oraș. Îți trebuie ceva?

Să-i trebuiască ceva? Îi veni să râdă cu poftă. Erau atât de multe lucruri de care aveau nevoie! Pantofii lui Dorothy o strângeau pe micuță așa de tare încât plângea de fiecare dată când mama ei o descălța. Marjorie avea o erupție pe piele de la leșia folosită la spălatul hainelor. O alifie de la doctor care să o aline ar ajuta sau poate măcar o cutie de detergent bun ca să nu mai spele cu oribila leșie. Anna Mae știa însă că era inutil să-i dea lui Harley o listă. Cum ar putea cumpăra lucrurile respective? Cincisprezece cenți pentru o baniță de porumb nu ar fi

putut în niciun chip acoperi nevoile unei familii de patru oameni. Sau de cinci.

Scutură din cap.

Bănuiesc că nu, poate în afară de un sac cu fasole. Am o bucată de ciolan cu carne în cămară. Voi face o mâncare cu șuncă și fasole pentru cina de duminică.

O asemenea mâncare putea ajunge și pentru cina de duminică și pentru prânzul de luni. Harley vârî în gură un biscuit întreg.

Numa' fasole? vorbi el, molfăind. Altceva mai bun?

Anna Mae își strânse stomacul. Nu, nimic altceva. Dacă Dorothy ar fi de față, ar avea niște propuneri: zahăr alb, un baton de mentă, niște salam Bologna. Ce mult îi plăcea copilei salamul pe pâine albă. Anna Mae își simți stomacul zvâcnind.

Nu, altceva nu e nevoie. Doar... doar ai grijă pe unde umbli și adu-mi fasolea aceea, în regulă? Își ținu răsufarea în timp ce el îi aruncă o privire încruntată, cu buzele întredeschise ca și cum ar fi gata să-i spună ceva. *Nu întreba, Harley. Nu întreba ce e în neregulă, că s-ar putea să-ți spun.*

Annie, dacă ai putea avea un lucru din oraș—ceva ce ai vrea cu adevărat—ce ar fi?

Annie se îndreptă de spate, cu sprâncenele ridicate. Harley nu era omul care să glumească fără rost. Cel puțin de când băncile falimentaseră și seceta lovise, făcând aproape imposibil să supraviețuiești din roadele pământului. Nu era sigură de ce o întreba asta, dar avea un răspuns:

Aș vrea o pălărie nouă, frumoasă pe care să o port duminica la biserică. Una de paie, cu cireșe mici de ceară sau cu ceva flori de mătase pe ea.

O grimasă apăru pe obrazii cu favoriți ai lui Harley.

Cireșe pe pălărie? Singurul loc în care vreau să văd cireșe e într-o plăcintă.

Mae se încruntă și se uită în jos la podeaua acoperită cu un linoleum ros. Dacă voia să râdă de răspunsul ei, mai bine n-ar fi pus întrebarea.

Pariez că ai fi cea mai faină femeie de acolo, purtând o pălărie ca aia.

Își simți inima bătându-i în gât.

Sigur că mereu am crezut că ești foarte faină, cu pălărie sau nu.

Îi făcuse un compliment? Câtă vreme trecuse de când nu-i mai făcuse el vreun compliment? Își atinse fața cu mâinile-i aspre.

O, Harley...

Zâmbetul lui se făcu și mai mare. Apucându-și pălăria purtată din cuierul de după ușa, o îndesă peste părul castaniu și aspru, înaintea de a ieși. Anna Mae se puse în deschizătura ușii și îl privi cum mergea apăsând spre grajd. Chiar și sub acele haine vechi nu se putea ascunde bărbatul chipeș ce le purta. Silueta cu umeri largi se strâmta spre șolduri. Picioare puternice îl purtau prin locuri prăfuite. Brațe ferme se legăneau cu hotărâre ca și cum se îndrepta spre o întâlnire cu diplomați, nu spre grajdul lor bătut de vremuri, ca să lege catării la căruță.

Umbletul lui Harley era ceea ce îi captase atenția când el apăruse pe proprietatea Elliott cu opt ani în urmă și îi ceruse tatălui ei un loc de muncă. Era așa o mândrie în felul în care umbla. Apoi, a privit în ochii lui—acei ochi albaștri scânteietori ce au făcut-o să vrea să se uite în adâncul lor, până când orice altceva dispărea. De multă vreme nu și-a mai îngăduit să se lase pierdută în adâncimea ochilor lui Harley. Suspiniând, se întoarse de la imaginea soțului și închise ușa ca să opreasă bătaia vântului ce aducea fire de nisip în casă. Privirea îi căzu pe biscuitul uscat ce rămăsese pe masă. Îi luă și mușcă de un colț. Stomacul fremătă. Poate ar trebui să-i ceară lui Harley să cumpere o cutie cu biscuiți sărați. Aceștia o ajutaseră să treacă de primele săptămâni de sarcină cu Marjorie. Lăsând biscuitul să cadă pe farfurie, se repezi prin tinda din spate, deschise repede ușa cu plasă și îl strigă pe Harley. Vântul îi azvârlă o șuviță în gură. O desfăcu și o trase pe după ureche.

Harley apăru în deschizătura largă a ușii de la grajd.

Ce e?

Își ținu din nou mâna apăsată pe burtă. Poate se înșela. Poate era doar căldura aceea mare. Poate... Nu. Știa.

Poți să iei o cutie de biscuiți sărați de la magazin?

Cum stătea el în umbră, nu-și putea da seama, dar crezu că l-a văzut încruntându-se.

Biscuiți sărați?

Înghiți în sec.

Da.

Dând din cap, Harley se îndepărtă.

Închizând ușa, se lăsă jos și își puse pumnul apăsat pe buzele-i tremurânde. *Doamne Sfinte, ar trebui să fie binecuvântări, dar de data asta parcă ar fi un blestem.*

Anna Mae o ținea pe Marjorie pe coapsă și se lupta să arunce cu o singură mână scutecele pe frânghia pentru haine ce atârna. Vântul prinse pânza udă și i-o izbi peste față. Mirosul tare al leșiei îi umplu nările. Cu un pufnit de dezgust, aruncă scutecul în coș și o puse pe Marjorie jos. Copila țipă de nemulțumire.

– Îmi pare rău, îngerașule, zise Anna Mae drăgăstos apucând o mână de scutece și prinzându-le de sfoară cu agățatori de lemn, dar nu pot să te țin și să întind rufele în același timp. Stai acolo cu mama și fii cuminte până ce termin.

Însă Marjorie se ridică pe piciorul lui Anna Mae și continuă să zbiere, întinzând mânuțele durdulii. Anna Mae o luă pe micuță în brațe și merse pe lângă casă până în locul în care Dorothy se juca pe sub crengile atârinate ale unei uriașe sălcii plângătoare. Un zâmbet fin apărui pe buzele ei, în timp ce se apropia de locul de joacă preferat al fiicei sale. Ce mult îi plăcuse să se joace la adăpostul umbrat al acelorași ramuri pe când era copilă. Găsi liniștitor gândul că, în ciuda atâtor alte lucruri care se schimbau, brațele primitoare ale sălciei plângătoare rămâneau la fel. Dând la o parte o ramură piezișă, îi vorbi fiicei.

– Dorothy, ai grijă de Marjorie pentru ca mama să poată întinde rufe.

Copila de cinci ani ședea pe genunchi în nisip, cu părul frumos și blond ce cădea în șuvițe bogate. La cererea mamei sale, se bosumflă.

– Mamă, dar tocmai ce am pregătit un ceai pentru Dolly.

Privirea lungă a lui Anna Mae trecu peste grămezile de scoarță de copac și de pietre puse ca înlocuitori ai farfuriilor și ai cânilor pe pământul moale. Ar fi dorit să-i fi putut oferi fetiței un serviciu de ceai din porțelan, dar măcar fusese în stare să-i dea lui Dorothy o păpușă care să fie doar a ei.

– Nu poate și Marjorie să vină la ceai cu voi?

Buzele lui Dorothy se ȝuguiră.

– Asta mică strică tot.

– Țtiu, dragă, dar nu pot...

– Annie?

Anna Mae se întoarse iute spre locul de unde venea vocea. Nu auzise căruța huruind. Cu Marjorie încă pe șale, dădu colțul casei ca să-l afle pe Harley în curtea din spate, cu o lădiță în brațe. Scrută cu privirea locul din fața grajdului. Unde era căruța? Zâmbetul lui Harley se întindea pe toată fața.

– Uite ce am aici.

Anna Mae păși înainte și privi curioasă în lădiță. Căscă gura:

– Harley!

– M-am gândit eu că o să fii încântată.

Puse lădița jos și se aplecă pe un genunchi, dând lucrurile de o parte și de alta, în vreme ce spunea ce se afla în lădiță.

– Uite fasolea. Am și zahăr, cafea, terci. Surâse uitându-se la ea și îi făcu cu ochiul. Trebuie să ai pâine de porumb să meargă cu mâncarea de șuncă și fasole, așa-i?

Scoase la iveală și altele.

– O livră și jumate de salam Bologna, niște brânză, piersici la conservă, cea mai mare cutie cu biscuiți sărați pe care am putut-o găsi...

Lista continua în vreme ce uimirea lui Anna Mae creștea.

– Și—luă un pachet cu o formă ciudată, învelit într-o pânză și se ridică în picioare, întinzându-l lui Anna Mae cu mâinile-i înăsprite de muncă—am asta pentru tine.

Anna Mae înclină capul.

– Ce... ce e?

Harley ciufuli părul subțirel al lui Marjorie înainte să desfacă ambalajul din pânză.

– Nu avea una cu cireșe pe ea, dar m-am gândit că aceste margarete erau destul de drăguțe.

Ochii lui Anna Mae se deschiseră larg în vreme ce Harley puse o pălărie de paie de culoare cafenie cu margarete în jurul borului pe capul ei.

– Harley! Pentru ce-i asta?

Un zâmbet ștregăresc se ivi într-un colț al buzelor lui.

– O... numa' așa.

Visa? Atinse pălăria cu o mână. Petalele de mătase ale florilor îi gădilară palma. Da, era adevărată. Îi dădu peste mână lui Marjorie care se întindea spre pălărie.

– Dar... trebuie să fi costat atât de mult! Ochii i se umplură de lacrimi. Când îi cumpărase vreodată Harley un cadou „numa' așa”? De pe vremea când o curta, cu siguranță.

– Nu a fost tare mult. Ochii lui albaștri străluceau de plăcere. Și arată destul de fain pe tine, știam eu că așa va fi.

Dorothy fugea prin casă, cu rochia de bumbac săltând și dezvelindu-i genunchii murdari.

– Tati! Ce ai adus?

Harley se aplecă să prindă fetița într-o îmbrățișare. Își frecă obrazul cu favoriți de obrazul fin al acesteia, făcând-o să țipe. Apoi, îngenunchind pe pământ, lângă lădiță, răspunse:

– Am tot fel de bunătăți. Ia uite aici.

Scoase un săculeț mic maro și îl dădu copilei.

– Vezi aici, Dottie.

Dorothy desfăcu gura săculețului, se uită înăuntru și scoase un strigăt.

– Jeleuri!

– Așa-i. Dar trebuie să-ți ajungă mai mult. Nu le mânca pe toate odată.

– Nu le voi mânca! Dorothy aruncă un jeleu verde în gură și își privi tatăl, radioasă.

Anna Mae scutură din cap. Își dădu jos pălăria și o ținu pe șold.

– Harley, totul e minunat, dar...de unde ai avut banii? Inima-i bătu la o frică apărută brusc. Nu ai făcut un împrumut, nu? Dacă pierdeau casa, ce aveau să facă?

Harley îi aruncă o privire încrunțată în timp ce se ridica în picioare.

– Clar că nu, Annie, atâta minte mai am și eu. Am... se scărpină în barbă... am vândut catării.

– Ce ai făcut? Marjorie se agită, întinzându-se iar după pălărie, iar Anna Mae azvârli pălăria înapoi în lădiță. Brusc, nu mai suporta să o țină.

– Am vândut catării.

Vocea lui Harley suna morocănoasă. Marjorie alunecă mai jos pe coapsa lui Anna Mae care ridică smucind copila atât de tare că aceasta începu să zbiere. Anna Mae ridică tonul pentru a fi auzită peste gălăgie.

– Acei catări erau singurul lucru pe care-l aveam pentru a face ferma să meargă! Nu poți lucra pământul fără animalele acelea. Cum de te-ai gândit să-i vinzi?

Obrazul lui Harley căzu.

– M-am gândit doar că familia mea trebuia hrănită. Trebuia fie să-i tai, fie să-i vând. Nu m-am gândit că vei vrea să faci mâncare din ei dacă i-aș fi tăiat, așa că i-am vândut și am luat destulă halebă să ne ajungă cel puțin toată luna ce vine.

– A fost o nebunie să faci asta, Harley.

Fața lui Harley se făcu străvezie, apoi se înroși toată. Își strânse buzele atât de tare că aproape dispărură, iar mâinile i se strânseseră pumn. Anna Mae își ținu răsufierea. Nu-l văzuse niciodată pe Harley atât de mânios. Instinctiv, se trase înapoi, adăpostind capul lui Marjorie lângă gâtul ei. Chiar și Dorothy încetă să-și sugă jeleul și își fixă tatăl cu privirea unor ochi rotunzi, înspăimântați. Dar Harley nu se năpusti asupra lui Anna și nu-și ridică pumnul să o lovească. Rămase ținut locului, cu gâtul arcuit și atât de încordat încât tendoanele îi ieșeau în afară precum o funie. Secunde lungi se uită fix la fața ei, cu ochii îngustați, cu furia ce părea să izbucnească din el. Apoi, încet, își relaxă mușchii. Mâinile i se deschiseră pentru a apuca lădița. Sprijinind-o pe mijlocul său, scrâșni cu voce joasă, gâtuită:

– Niciodată să nu-mi mai spui că sunt prost, Annie.

Păși înainte, iar Annie se dădu în lături pentru a evita să fie lovită cu lădița. Îl privi cum intra în casă cu pași apăsați și auzi bufnitura lădiței pe masă. Când ieși, el trecu pe lângă ea fără un cuvânt, îndreptându-se către grajd.

– Mamă? Dorothy se uită în sus, cu ochii ei albaștri— ce semănau atât de mult cu ai lui Harley— larg deschiși și înspăimântați.

Anna Mae aranjă codițele încurcate ale fetei.

– E în regulă, dragă. Mănâncă-ți jeleurile și nu-ți face griji.